

Yenilerden Bir Roman

77-512837

Genç neslin en kıymetli hikâyecisi sayılan ve şimdiye kadar hikâyelerinin ekserisini ve bundan evvel yazdığı romanı tamamiyle taşralarda geçiren **S a b a h a d d i n A l i**, «*Çimizdeki Şeytan*» adlı ve Ulus gazetesinde tefrika edildikten sonra bu defa kitab halinde çıkan romanını, pek kısa bir Balıkesir hayâtından sarf-ı nazar, tamamiyle İstanbul'da ve İstanbul'da yerleşmiş kimseler arasında geçiriyor. Aslen Balıkesirli ve birçok benzeri gibi yıllarca evvel İstanbul'da bir yüksek mektebe kaydedilerek aynı zamanda postahannede pek mütevâzî' bir aylıkla çalışan **Ö m e r** isminde bir delikanlı, akrabasından ve Konservatuvar'a devam etmek üzere Balıkesir'den gelmiş **M â - e i d e** adlı genç kıızı bir vapur güvertesinde uzakdan görür görmez kendisine ezeldenberi âşık olduğunu anlıyor. Onu gûya ki derhal bağına basmak üzere kendisine doğru ilerliyor, ve yanına gelince beraberinde müşterek teyzelerini bulub bu ezeldenberi sevdiği kızın akrabası olduğunu öğreniyor. Ertesi günde ise kız hem babasının Balıkesir'de ölümünü öğreniyor, hem de **Ö m e r**'in aşkının itirâfını dinleyib kendisini sevmeye başlıyor. **M â - c i d e** pederinin ölmesiyle kendisi için yollanan paranın kesilmesi ve girdiği gönül mâcerâsı hasebiyle de eve gece yarılarında dönmesi üzerine, teyze evinde istiskale uğrayor ve bunun üzerine de bavulunu toplayıb ????? ???? otele gitmek ve ertesi sabah Balıkesir'e dönmek üzere oradan kaçıyor. Zaten **Ö m e r**'den yeni ayrılmışdı, ve olacak şey içine mâlûm olan **Ö m e r** köşe başında kendisini beklediğinden genç kız delikanlı tarafından alınıp pansiyona götürülüyor. Aşk geceleri bu ilk gecedan başlayarak üç ay karı koca hayatı sürü-

yorlar. Fakat dalgın ve tenbel delikanlı, Ö - m e r , muâmeleleri bir türlü toparlayıp bitiremediğinden, zaten M â c i d e de bu işin pek üstüne düşmediğinden nikâhları bir türlü olamıyor. Bu Ö m e r çok irâdesiz içindeki şeytana çok mağlûb bir delikanlıdır. Aldığı sefil ücretin müdhiş azlığını bir genç kadının maişet yükünü yüklendikten sonra büsbütün de duyarak gitdikçe zavallı, ve gitdikçe düşüncesiz onun koluna asılıb hayat yolunu yürümeye kalkmış bir genç kadını en koyu felâketlere doğru sürükleyebilecek bir adam kesiliyor. B r - nu da herkesden ziyâde kendisi bildiği için sağ veya sola müteveccih olduğu tasrih edilmekle beraber, yine rasist bir hüviyeti sezilen, bir siyâsî fesada nâhak yere karışdırılıb tevkif edildikten sonra mâsumiyeti anlaşılıb tahliye edilmek üzere iken M â c i d e 'den, onu hâlâ şiddetle sevmekle beraber ayrılmaya, sevdiği için ayrılmaya karar veriyor. Ve, genç kadını ötedenberi sevdiğini bildiği, Balıkesir'de ona musikî hocalığı etmiş ve şimdi saz yerlerinde piyano çalan B e d r i ismindeki arkadaşına teslim ederek ortadan kayboluyor. Halbuki M â c i d e , Ö m e r 'in tevkifi haberini B e d r i 'den almadan evvel ona bir vedâ mektubu yazıb ayrılmak ve hayatının sonuna varmak kararını vermiş ve Ö m e r 'in habs-hânedede bulunduğu müddet bu kararının tatbikini te'cil eylemişti. B e d r i 'nin evine şimdiki halde hasta hemşiresine bakmak üzere gitmeyi kabûl ediyor. Lâkin genç kız kalbini ilk çarpdıran ve hakikaten çok iyi bir adam olan B e d r i 'yi de ümitsiz yaşatmaya gönlü râzı olmayarak..

«Fakat beklemek lâzım.. Uzun zaman!» sözlerini, romanın bu son sözlerini söyleyor. Ancak M â c i d e 'nin etini o kadar ihtirâslı diye sezdik ki, Ö m e r tevkif edilme-yerek mektubunu bırakıb evden ayrılmış olsaydı B e d r i 'ye köşe başında mutlaka tesâdüf ederdi diye düşünüyoruz, ve içimizde bu uzun zaman'ın uzun olmayacağı zannı gâlib.

Bu söylediklerim vak'anın iskeletidir. Fakat buna muharrir daha birçok şeyler ilâve etmiş ki bu ilâveler arasında matbuat âleminin bâzı şahsiyetlerine âid karikatürler, tezyif ve istihkarı âdeta kini andıran karikatürler var. Fakat bu adamların portreleri, doğru ve gerçek hissini vermeyecek kadar vak'anın dışında ka-

larak çizilmiştir. Müellif, sahifeler dolusu konuşması ve gözlüğüne düşen kâkülleriyle Ö . m e r ' de biraz kendini tasvir ediyor da denebilir. İlâve edeyim ki, kitabda uzun konuşan veya iç düşünceleri muharrir tarafından zahmetsizce mû'tarize içine alınıb sunulan kimselerin bu uzun ve bol düşünce ve duygularını okumak, insanı hele ilk fasıllarda yormıyor da değil. Fakat pek beğendiğim yerler de oldu. Meselâ Ö m e r gittikçe sukût edib eski dostu olan muhtelis veznedardan tehditle iki yüz lira koparışını anlatması okuyucuya âdeta D o s t o ğ u n e v s k i ' nin eserlerinden gelebilecek bir râ'şeyi ikram ediyor.

1940

= 6

Kişisel Arşivlerde İstanbul Belleği
Taha Toros Arşivi

* 0 0 1 5 1 2 8 3 7 0 0 6 *